

SOKRATES'TEN BİR DİYALOG (2)

(...düenden devam)

Şimdi tüm canlıları düşünürsek ruhun ölümsüzlüğünü ispat daha kolay olur. Her şey zıddından oluşmaz mı? Güzel ve çirkin, âdil ve zalim gibi şeyleri kastediyorum. Zıddı olan bir şeyin, başka şeyden değil de kendi zıddından gelmesi zorunlu mudur? Meselâ daha büyük bir şeyin daha küçük durumdan gelmesi gerekmez mi?...

Ve her şeyin, evrensel zıtlığın içinde, bir zıttan diğerine ve tekrar geriye gelen ve her zaman devam eden iki ara süreç yok mudur? Örneğin daha büyük, daha küçüğün bulunduğu yerde artma ve azalma ara süreçleri de vardır. Ancak böylece bir şeyin arttığı ve azaldığından söz edilebilir.

Aynı şekilde birbirinden olan ve birbirine geçişi kapsayan benzeri birçok süreç vardır. Çözülme ve birleşme, soğuma ve ısınma gibi. Bu, bütün zıtlar için geçerlidir.

“Uykunun, uyanık olmanın zıddı olduğu gibi, yaşamın da bir zıddı vardır değil mi?”, “Elbette vardır.”, “Nedir o?”, “Ölüm olmak.”, “Bunlar (hayatla ölüm) eğer birbirlerinin zıddıysalar, birbirlerinden nasıl oluşmuşlardır? Ve iki ara süreçleri de var mıdır?”, “Tabii ki.”, “İki çiftin iki ögesi, uyuma ve uyanık olmadır. Uyuma durumu, uyanık olma durumuna zıttır ve uyanık olma uyumaktan, uyuma da uyanık olmaktan gelir. Geçiş süreci bir durumda uykuya dalma, diğerinde uyanmadır.”, “Gayet tabii.”, “Ölüm durumu, yaşamın zıddı değil mi? Yaşayanlardan ortaya çıkan nedir?”, “Ölüm olan.”, “Peki ya ölüm olandan?”, “Ancak yaşayan.”, “Öyleyse canlı şeyler, kişiler olsun, eşya olsun, ölüden meydana gelir, Kebes. Ölüm olayı gözle görülür değil mi?”, “Şüphesiz.”, “Burada ölünün canlıdan geldiği gibi, canlının da ölüden geldiği sonucuna varırız.”

“Ben tekrar yaşama dönme diye bir şeyin var olduğundan eminim. Canlılar ölümlerden filizlenir ve ölümlerin ruhları var olmaya devam eder.” (s. 124-128)

(“O, hanginizin daha güzel iş yapacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, üstündür, bağışlayandır.” (Mülk: 2) âyeti, hayatın ölümden doğduğunu gayet açıklıkla belirtmektedir. S.

A.)

Öğrenci Simmias dedi: “Sanırım Kebes, ruhun doğumdan önce var olduğuna yeterince ikna olmuştur. Fakat ruhun, ölümden sonra da devam ettiği, benim açımdan hâlâ pek ispat edilmiş değil. Ölüm anında ruhun dağılacağı ve bunun, onun sonu olacağı korkusu herkes için ortak bir korku.” (s.135-136)

“Ruh, büyük ölçüde ilâhî, ölümsüz, akılcı, tek-şekli, ayrışmaz ve değişmez olana çok benzer; beden ise büyük ölçüde beşerî, ölümlü, akılcı olmayan, çok-şekli, ayrışabilir ve değişebilir..."

(devamı yarın..)